

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és esztörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetemi tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDNOS:

BETEGH PAL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEREKI ANTAL

FÜMMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, I. emelet a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 3 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cseque-számla 10,489. szám.

A székely erdők.

Dr. Nagy György a képviselőház kedden délután tartott ülésén, a földmiv. lésügyi tárca költségvetésénél a következő beszédet tartotta:

T. Ház! A földmiv. lésügyi tárca költségvetésének ezen fejezeténél, az állami kezelésbe vett erdők és kopár területek fejezeténél kötelességemnek tartom felszólalni.

Azt hiszem, hogy az igen t. földmiv. lésügyi miniszter vis. szaemlékszik még arra, hogy ezelőtt körülbelül egy esztendővel, 1907. június 15-én az egész Székelyföldről feljött küldöttséget, mely több száz főből állt, ezen kérdésben a miniszter ur elé vezettem. Azt kértük, hogy a székelyföldi közbirtokos. sági erdők az állami kezelés alól vétessenek ki és adassanak vissza egyetlenjogos, törvényes tulajdonosaiknak, a közbirtokos. ságoknak. Akkor volt szíves a miniszter ur megígérni, hogy miután személyesen nem jöhetett el, az államtitkár urat, Mezőssy igen t. képviselő urat méltóztatik leküldeni a Székelyföldre.

Közbejött azonban az Ausztriával való kiegyezési tárgyalás és így nem jöhetett el az államtitkár ur. Azóta mindig vártuk, interpellációt is terjesztettem elő és miután égetően fontos ezen kérdésnek a megoldása, azért szólalok fel, hogy felszólalásommal az igen t. földmiv. lésügyi miniszter urnak alkalmat adjak, hogy nyilatkozzék, mikorra remélhetjük körülbelül, hogy az államtitkár ur le fog jönni. Azért nem lehet ezt csak privátim megkérdezni, mert a földmiv. lésügyi miniszter ur igen jól tudja, hogy minden egyes ember érdeklődik a Székelyföldön eziránt és nekem ma holnap egy külön irodát kell berendeznem az ezen ügyben írt levelekre való válaszra. Azért kell tehát itt az ország színe előtt megkérdezni, hogy itt nyugtassa meg egyetlen rövid feleletével az ezen kérdés iránt jogosan érdeklődő birtokosságot.

Maga a tényállás nem változott. A tényállás az, hogy az 1898. évi XIX. t. cikk 56. §-ában foglalt intézkedéssel az állam a maga állami erejével felbontotta azon szerződéseket, melyeket kötött volt a székelyföldi közbirtokosságokkal és így, miután egyoldalúan bontotta fel, állami kezelésbe vette a székelyföldi

erdőket. Addig magánjogi szer. ződéseket kötöttek volt a kisbirtokosok az állammal és ezen szerződés 8. pontja alapján joga volt a közbirtokosságnak azon esetre, ha az állami kezelés nem felelt meg igényeiknek, két esztendőn belül felmondani. A gyakorlatban az állami kezelés nem vált be és pedig azért, mert egyfelől nagyon költséges, az áldozat nincs arányban a nyert haszonnal, de másfelől vannak oly intézkedései az állami kezelésnek, a melyek nem egyeztethetők össze egy modern gazdasági elvvel.

Ott vannak pl. az erdőörök, a kiket a közbirtokosságnak kell fizetni és az örök semmiféle felelősséggel nem tartoznak. Az egész erdőt el lehet lopni, azok az erdőörök akkor sem tartoznak felelősséggel és így ok nélkül fizeti őket a különben is tulterhelt birtokosság. Lehet olyan felfogás is, hogy az erdők az értékesítés alkalmával jobban legyenek értékesíthetők. Egyik beszédében az államtitkár ur adatokat is hozott fel, hogy az állami kezelés folytán mennyivel magasabb áron tudták értékesíteni az erdőket. Ez azonban semmiféle okozati, logikus összefüggésbe nem hozható az erdőknek állami kezelésével. A kezelésnek a közbirtokosság hatáskörébe való átutalása egyáltalában nem zárja ki azt, hogy az erdők eladásánál ezt a fel. ügyeleti jogot az állam a köz. érdek megvédése szempontjából esetleg tovább is gyakorolhassa.

Hanem azt a közbirtokosság jogosan kívánja, sőt azt mondhatom, szentesített törvényekkel sz. ben is követelheti, hogy a mit tőle jogtalanul elvettek, az neki visszaadassék. A székelyek kinöttek már a kiskor. ságból, állami tutorság sem kell nekik, a nélkül is tudják kezelni a maguk erdőit. Ezer esztendőn keresztül megőrizték, gondját viselték, dus erdek voltak ott és az állami kezelés óta csak visszaesést tapasztalunk ezen a téren.

De másfelől, azt hiszem a földmiv. lésügyi miniszter ur is aláírja az én véleményem igaz. ságát, hogy ha a közbirtokos. ságok úgy találják jónak, hogy a vagyonukat saját felelősségükre maguk őriztessék, ebben az esetben nincs jogosítva, legalább a jogállam szempontjából, az állam erőszakos kézzel belemar. kolni a magánjogi viszonyokba

és kényszer erejével ruházni fel az állami kezelést.

Én nem tudom, hogy az or. szág más részében az erdőknek közbirtokos. sági kezelése helye. sebb-e, vagy célszerűbb az ál. lami kezelés; az azonban bi. zonyos, hogy a Székelyföldön már a vérebe ment át székely testvéreimnek, meggyőződésüké vált és nem alaptalan meggyő. ződéssé az állami kezelés hát. ránya, mert adatok bizonyítják, hogy az állami kezelés csak ok nélkül való költségeket okoz, folytonos surlódásokra ad alkal. mat, az állami kezelést végző erdeszeti hatóságok egy része nem tudja megérteni a nép szokását, gondolkodásmódját, életét, folytonos összeütközések vannak, elidegenedik a székely. ség az erdeitől és így történik meg, hogy a székelyföldi kíván. dolás egyik okát épen a rossz, helytelen, célszerűtlen állami erdőkezelésben találom fel.

Azt hiszem, egészen jogos dolgot kérek, mikor a miniszter ur ígéretére hivatkozva, azt ki. vánom, hogy legalább az állam. titkár ur jöjjön el, hogy ott a helyszínen mutathassunk rá azon sérelmekre, a melyeket felhoz. tam, hogy ott feltárjuk azon hibákat, melyeknek orvoslása további halasztást nem tűrhet. Mert ha a földmiv. lésügyi mi. niszter folyton csak a maga hivatalos közegétől szerzi be az értesülést, épen azon erdeszeti hatóságoktól, melyeknek a ha. táskörét ott meg akarják törni, nyilvánvaló, hogy magának a birtokosságnak igazsága ezeknek a jelentésében nem domborodik ki.

Én hiszem, hogyha lejön az államtitkár ur és ott megmutat. junk a sérelmeket, ez a kérdés rövidesen rendezve lesz.

T. Ház! Ha már nem tudok mélyebben behatolni és foglal. kozni ezzel a kérdéssel, kérem az igen t. földmiv. lésügyi mi. niszter urat, méltóztatassék ne engem, hanem az egész székely. séget megnyugtani abban a kérdésben, hogy mikor számí. that arra, hogy ez a kérdés ren. deztetni fog.

Darányi Ignác földmiv. lésügyi miniszter: T. Ház! Azt hiszem, nem volna helyes, hogyha én nagy erdő vitába mennék most bele, mert mi a képviselő úrral ebben a kérdésben sokszor szemben állottunk. Annyit igen röviden kénytelen vagyok mégis megjegyezni, hogy nem egy

esetben a székely lakosság va. lódi érdekét a községekkel szem. ben az állam volt hivatva meg. védeni és megoltalmazni; ezt elfelejteni nem szabad.

Közlök azon ígéretünket, mely szerint t. barátom az ál. lamtitkár ur lemegy, fennállónak és kötelezőnek tartjuk. A nyári szünet alatt le is fog menni s meg vagyok győződve, hogy az ő utazása a t. képviselőtársamra is felvilágosítólag fog hatni. Ezen kijelentésem fejében pedig arra kérem, legyen szíves interpellá. cióját visszavonni és a még válasz nélkül maradt interpellá. ciók számát ezzel csökkenteni.

A politikai helyzet.

Rohamlépésben halad a képviselő. házban a költségvetési vita, úgy, hogy néhány nap alatt a belügyi, keres. kedelmi, közoktatási és földmiv. lési tárcaival, néhány többé-kevésbé fon. tos felszólalás után rövidesen végez. tek. A földmiv. lésügyi költségvetési vitánál, a székelység érdekében csak két szónok tartott beszédet; az egyi. ket Nagy György, a székely erdők ügyében, melyet ma egész terjedel. mében közlünk, a m. sodikat pedig Sümegi Vilmos a közlegelők kérdé. sében tartotta. Ez utóbbi hangsú. lyozta, hogy meggyőződése szerint, e a közlegelők a legfontosabb szociális kérdést képezik az ország legszegé. nyebb részére: a Székelyföldre. A legelők kérdése a miatt szenved leg. inkább, mert a telekkönyvi állapotok nagyon rendezetlenek, megfelelő le. gelő kulturánk nincs és a legelők tulságosan kizsároltatnak, anélkül, hogy fel is javíthatnának és így a székelység — mert nincs legelője, — elesik az egyedüli megélhetés mód. jától: az állattenyésztéstől. A legelő kérdést, — a kisgazdák és a gazda. sági munkások érdekében gazdasági. lag és jogilag minél előbb rendezni kell; szükségesnek tartja, hogy legelő. birtokosságok létesüljenek, sőt azt is kívánja, hogy a legelőkre külön szö. vetkezetek állíttassanak fel, melyek bizonyos autonomjoggal felruházva, végső forumban a földmiv. lésügyi kormány legfőbb ellenőrzése alatt álljanak. Abban a reményben szólal fel, hogy a legközelebbi költségvetés előterjesztéséig, a miniszter be fogja nyújtani azt a javaslatot, mely kizá. rólag a közlegelők létesítéséről fog szólni, a mely az állattenyésztés fejlődésének legnagyobb biztosítékát fogja nyújtani és a kisgazdák milliói. nak megélhetését biztosítani.

* * *

A miniszterek egymásután járnak Bécsbe királyi kihallgatásra; Kossuth

után Wekerle, most pedig Adrássy gróf következett a sorban, a kit Ő felsége szerdán déli 12 órakor fogadott egy órai kihallgatáson. A folyó ügyeken kívül mint hírlík, elsősorban az általános választói jogról szóló javaslatot terjesztette elő; de kétségtelen, hogy a pártok fuzionálásáról is esett szó. Wekerle miniszterelnök szerdán este utazott Bécsbe, hol résztvett a közös miniszteri konferencián.

* * *

A képviselőház ülései — minden valószínűség szerint június hó közepéig tartanak, a mikor is a Ház elnapolják szeptember 15-ig. Még a nyári szünet előtt azonban elintézték: az ügyvédi nyugdíjtörvény, a büntetőtörvény novellája, csekk-törvény és a kuriai bíraskodásról szóló javaslat, valamint a végrehajtási törvény novellája. Wekerle mint pénzügyminiszter most szorgosan az új adótörvénnyel foglalkozik, melyet még szintén a nyári szünet előtt akarna letárgyalatni. A polgári perrendtartás azonban őszre marad; a szünet után, szeptember közepén beterjeszti a kormány az általános választói jogról szóló javaslatot és akkor ülnek össze a delegációk is.

* * *

A költségvetési vita folyamán Apponyi Albert gróf közoktatásiügyi miniszter a tárcájához tartozó ügyekben nagyszabású, fényes beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy legközelebb beterjeszti az elemi nevelés ingyenessé tételére és a mezőgazdasági ismétlő iskolákról szóló törvényjavaslatát. A minisztert beszéde végeztével az egész Ház zajosn ünnepelte.

Székely Társasági ügy.

A székelyudvarhelyi „Székely Társaság” elnöksége, a következők átiratát intézte a vármegye alispájához:

Nagyságos Alispán Ur! A székelyudvarhelyi „Székely Társaság” folyó évi május 17-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a „Székely-Szövetséget” és az erdélyi hírlapírókat, az ideai nagygyűlésnek Székelyudvarhelyen való megtartására meghozatalánál egyfelől a hagyományos székely vendégszeretet vezette, másfelől megakarja mutatni az itt összejövő Székelytestvéreinek és a kormány képviselőinek azon fájó sebeket, melyeket a múlt idők vezető férfainak nem törődömsége ütött a vármegye testén, részben az öngyilkos vasuti politikával, a mely vármegyénket a világforgalomból kiszorítván kizárta, részben pedig azzal, hogy fejlődésképes különféle háziiparunkat nem méltatta arra a figyelemre, melyet megérdemelt. Ennek következménye volt az, hogy a megyénk területén levő kincsek (vas, márvány stb.) ma is kiaknázatlanul hevernek, hogy egyetlen vashámorunk a létföntartással küzd, hogy fonó, szövő háziiparunk nem képes biztos kenyeret nyújtani népünk egy részének s így kénytelen kivándorolni s erős munkájával egy más ország ipari nagyságát szolgálni.

Egy önérzetes nemzedékből álló társadalom önmaga irányítja a magarsorsát. Nem vár mindent a kormánytól — még akkor sem, — ha mint jelenben a nemzet legnagyobb fiai

állanak is a kormány élén. Dolgozik, gyűjti az anyagi erőket, mely függetlenségének egyik biztosítéka, a kormánytól csak azt kéri, azt várja, hogy közlekedési és kereskedelmi politikájával siessen a társadalmi munkát támogatni és iparfejlesztő tevékenységét fejtsse ki ott, hol annak létfeltételei megvannak.

Nagyságos Alispán Ur! A mint igen jól méltóztatik tudni, vármegyénk területén szép háziiparunk van; ezekből, valamint ásványvizeinkből, márványunkból, vashámorunk, festékgyárunk termékeiből egy házi kiállítást szeretne a „Társaság” rendezni, hogy a folyó évi augusztus második felében megtartandó „Székely Szövetség” és hírlapírók nagygyűlésének ide seregülő tagjai lássák életképességünket és hirdessék, a nagy magyar Alföldnek, hogy a Hargita alján ezer év óta őrt álló Székelyanyavármegye mindenképpen megérdemli a jóakaratu figyelmet.

Ezen célunk megvalósítását azonban csakis hatósági támogatással érhetjük el. Éppen ezért azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk Nagyságodhoz, méltóztatassék a járási főszolgabírák és községi jegyzők útján odahatni, hogy azokban a községekben, melyekben a lakosság bármilyen háziipari cikkek előállításával foglalkozik, ezektől a kiállítás céljára bizonyos mennyiség összeszedessék s az a kiállítás rendezőségének felelősség mellé átadassék.

Az előadottakból méltóztatik látni, hogy kérelmünk mozgó rugója tisztán a megyei lakosság érdeke, miből következik az is, hogy a hatósági szervek meggyűjtsék javát munkálják akkor, midőn az iparúzó felek figyelmét célunk üdvös voltára felhívják s őket arra serkentik, hogy ez a kiállítást, készítményeik szép és kiváló tömegeivel tegyék fényessé, mivel ezzel egyuttal alkalmat adnak arra, hogy háziiparunkat az idese-regló testvéreink megismerjék s az értékesítés útját megnyissák.

Nincs kétségünk az iránt, hogy Nagyságod kérelmünknek helyet ad és így legyen szabad megemlíteni, miszerint igen kíváncsok volnánk, ha a községi jegyzők, összeírják azt, hogy mely községben minő háziipari cikkek készülnek, s azokból kik és mit hajlandók kiállítani s ezt az összeírási jegyzéket sürgősen közölnék a „Székely Társaság” elnökségével azon célból, hogy egy szakbizottság azokból megállapíthassa az érték, minőség és mennyiségnek egy kiállításra való elegendő voltát. Az idő rövid levén, méltóztatassék a hatósági és hivatali községek hazafiságára hivatkozva odahatni, hogy az összeírási jegyzéket soron kívül megkaphassuk.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletünk nyilvánítását, mellyel vagyunk Székelyudvarhely, 1908. május hó 20.

a székelyudvarhelyi „Székely Társaság” nevében székely testvérei
Dr. Pál Árpád Mátéffy Domokos
titkár. elnök.

Székely vasutak.

A képviselőház hétfői ülésén terjesztette be Wekerle Sándor miniszterelnök az államvasut új beruházásáról szóló törvényjavaslatot, melyben a kereskedelmi és pénzügyi miniszter beruházási építkezésekre az 1908—

1910 évekre százmilliót, forgalmi eszközök beszerzésére és felszerelésre pedig az 1908—1911. évekre kilencvenkét milliót, összesen tehát: kétszázhet és félmillió koronát kér a törvényhozástól. Kíváncsian lestük, vajjon ebből a horribilis összegből mennyi jut Erdélyre és különösen a mi árva Székelyföldünkre és most a már közzétett tételekből szomorúan megállapíthatjuk, hogy most is csak mellőzött mostoha gyermekei maradtunk a kereskedelmi kormánynak. A tételek szerint nagyobb pályaudvarokat kapnak: Brassó, Piski és Homoród—Kőhalom; kisebb építkezések lesznek Marosillye, Szászváros, Medgyes, Nagyenyed, Aranyosgyéres, Kerekeszentpál, Zám, Sofronya, Alkenyér, Százhalom és Radnót állomásokon.

Ez bizony a koldusalamizsnánál is kevesebb és ezzel nem lehet a székelység gazdasági, ipari és kereskedelmi fejlődését fellendíteni. A legkevesebb, a mit várhattunk; a székely városok egymást összekötő vonalait se kapták meg, mert úgy látszik nem akadt és nem akad senki, a ki Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert megtudná győzni arról, hogy az összekötő vasutak kiépítése nem tűr halasztást, mert a halasztás a székelységet — a forgalmi eszközök elégtelensége és a székelly városoknak egymással való rövid közlekedés hiánya miatt — néhány évtized múlva teljesen a gazdasági tönk szélére fogja juttatni.

A vasuti beruházások tárgyalása alkalmával erre hívjuk fel az összes székely képviselők figyelmét!

Firtos Están h. csizmagyia

vasárnapi kislekésztvényei.

Az két heti késlekedésemér minden lyók kívánsága erányában bősös engödelmet kérven, tudatom ezönsorjaimban, hogy az késlekedésnek az drága anyjukom vala az szerzeményezője, mer hát a zegyik héten úgyj teletömött vala turós pujiszkaival, hogyj még szuszogni is alég tudék, az másik héten peniglen nagy családi eseménygel örvendőztetött mög, mer alég hogyj éppeg az levél írásába keztem, nagyj sikoltozva béront, hogyj hát az riska Tehényünk szöröncsésön megbornyozott. De most mán a zuristen jóvótábó fojtatom az kiszörkesztvést mer hát iszonytatosán bántcsák az szömeimöt azok az borzasztó szép zuri kalapok, az mejeköt a zuri nacságák a zutcacon hordoznak; mán az Biri lyányom is gusztlust kapa tölük és akora szénás szekeret rakott az fejére, hogyj az riska Tehényünk szinte lelegelte. Aszongya az Dikics Máté komám, a ki szörnyösögsön okos zembör, hogyj a zutcacon az fadgyu lángokat most csak azér nem gyutják föl, mer félnek hogyj ebbe az nadj melegbe eltanálnak zolvadnyi.

Azt es óvasta az komán a zujságba, hogyj az hétön az minisztyer ur mán harmadiziglen mögigérte, hogyj leküdi az botárját az székelö erdők mög vizsgálasa miánj; nó mondok, zasztán ebbü koma sohase lesz gálickő, mer a ki sokat ígér, az keveset, vadj sömitse ad; mindegy nó akár küdi, akár nem, dejszem az székelö segítség nélkül es e tud pusztunyi.

Vótam az mut vasárnap az pormonyádén es, hát uram fia mit láték ott? az sok felnyött urfi mög küsaszony úgyj laptáztak, akár csak eskolás gyermekök löttek vóna, hogyj nőm rösteködték az tömérdek nép előtt, aztán úgyj iháncoltak-viháncoltak, mint a zujonnan születött kicsided gyermek, melhez hasonló lyókat kíván

Firtos Están
hitös csizmagyia

Válasz.

E cim alatt egy cikket küldtek be szerkesztőségünkhöz közlés miatt. Minthogy annak éle — helyesebben bunkója — egyenesen az én csekély személyem ellen volt intézve és azt az irányt, melyet az illusztris szerző cultivál nem óhajtuk lapunkban meghonosítani, a cikk közlését természetesen megtagadtuk; azonban udvariasságból telefonon kérdést intéztünk a szerzőhöz, belenyugszik-e abba, ha mi a cikket a másik helyi laphoz küldjük át, miután annak megjelenését megakadályozni nem kívánjuk. A szerző szíves engedélyével át is küldtük az „U. H.” szerkesztőségének, honnan azonban azzal a megnyugtató válasszal származtatták vissza, hogy azt szerzője előzetesen már oda is beküldte.

E sorokkal egyidejűleg tehát a cikk, a szerző ur legnagyobb öröme, valószínűleg megjelenik a másik helyi lapban. Nekem erre a „válaszra” nincs „válaszom”, mert a „válasz” magában a cikkben foglaltatik.

Ugy szerény írói és színészi mulatnamak, mint lapunk olvasó közönségének tartozom azzal, hogy hasonló fegyverrel ne védekezzem és minden izléstelen polémiától tartózkodjam.

Deréki Antal.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Rp. Keserű labdacok a Böm-bölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Pusztá tarlott már a határ
Pusztítja a cserebogár,
Szép reményünk is elpusztult,
Minden tervünk a vízbe fult.

Lesz még tavasz, lesz még virág,
Gyümölcsöt is terem az ág,
Lesz még nekünk aratásunk,
Ha egymás mellett kitartunk.

Addig bizony nem busulunk,
Vig majálisokat tartunk,
Hogy ne hevitsen a lőre,
Rákapunk a hideg sörre.

A koresmárcs szilárdan áll,
Mint portugál, vigan dudál;
Mindegy neki akár bor fogy
Akár pedig a sör haboz,
Mert ez neki csak hasznót hoz...

Dr. Veritás.

— **A mai ünnepély** alkalmára tegnap délután Ferencz József, a magyar unitáriusok püspöke városunkba érkezett. Fogadtatása nagy ünnepséggel történt az előre közölt sorrend szerint. A templomszentelési aktusról és az azzal kapcsolatos ünnepségekről lapunk jövő számában hozunk tudósítást.

— **Személyi hir.** Ternovszki Béla a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke, Dr Bella János kir. ítélőtáblai titkár kíséretében kedden városunkba érkezett és a kir. törvényszéket vizsgálta meg.

— **Ervorduló.** Csütörtökön volt Budavár bevételének 59-ik évfordulója, midőn a hős magyar csapatok Budavárát visszafoglalták az osztrákoktól. Ez alkalomból a krisztinavárosi plébánia templomban gyásztisztviszletet tartottak, a csatatéren elesett névtelen hősök lelki üdvéért. A budapesti honvéd menház agglakóin kívül, a templomot zsufolá-ig megtöltötte a közönség, kiknek sorában ott volt Borszék Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos. A képviselőház nevében Szentkirályi Zoltán helyezte el koszorút a budai várban levő honvédszobortalapzatára; Dr Nagy György pedig kegyelettel áldozott a hősök emlékének egy gyönyörű magas szárnyalású beszéddel.

— **Báró Barkóczy-eset Korondon.** Barkóczy Sándor báró miniszteri tanácsos, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium középiskolai ügyosztályának főnöke egy polgári házasságkötés alkalmából, melynél tanuként szerepelt, az anyakönyves felhívására nem állott fel. Az ügy az országgyűlés elé került s annak idején országosan tárgyalták. Vármegyénkben maguk a házasulandók nem engedelmeskedtek. Korond községben ugyanis e hó 16-án Oláh József és Fábán Rebeka házasulandók megjelentek Kádár Gyula anyakönyves előtt, aki ünnepélyes öltözetben, felállva, közvetlenül a házasságkötés előtt az utasítás 68. §-a értelmében, az akkor még üdö feleket felállításra szólította, ezt a házasulandók azonban kereken megtagadták. Az anyakönyves pedig a házasságkötésnél való közreműködést tagadta meg és az esetről jegyzőkönyvet vett fel, a melyet azonban a felek nem irtak alá. A házasulandók felebbezést jelentettek be az 1894. XXXIII. t.-c. 60. §-a értelmében a vármegye alispánjához.

— **Szinikerületünk** új igazgatói állására f. évi június 20-ig lehet pályázni. A választás 22-én lesz Marosvásárhelyt. Szezonunk április 1-től 20-ig és november 16-tól december 15-ig van megállapítva.

— **Új jószágigazgató.** Az erdélyi román. kath. Status igazgatótanácsa, miután a rendkívüli státusz gyűlés ki-mondta, hogy a státusz birtokait továbbra is házilag kezelik, e hó 14-én új jószágigazgatónak egyhangulag megválasztotta Sperker Ferenc szentdemetri földbirtokost, a ki gazdasági ügyekben elsőrendű szaktekinéltynek van elismerve.

— **Méhészeti szakelőadás Szentkeresztbányán.** Nagy János méhészeti vándortanító f. hó 18-án Lántzky Józsefné urnő mintaszerű méhésében szakelőadást tartott s egyben nagy érdeklődés mellett mutatta be gyakorlatilag a mesterséges rajoztatást. A mintaméhészet felállítására iránt a lépések megtétettek.

— **Az elemi iskola ügye.** A szeptember 1-én megünyölő elemi iskola építése ügyét előkészítő bizottság, a városi szépitő bizottsággal együttesen e hó 21-én Gotthárd János polgármester elnökölte alatt látogatott ülést tartott. Javaslatot készített ez ülés a Szent-Ferenc rendű szerzetesek temploma előtt a Küküllőn áthaladó ut megnyitása, az elemi iskola telkének kijelölése, az uttest által elvá-gandó telkek megszerzése, továbbá a polgári leányiskola elhelyezése tárgyában. A vármegye által építendő

új uttest 16 m. szélességben a sétatér felső részén megy át és ennek alsó széle mellé épülne mind a két iskola 1—1 hold nagyságú telken; a többi terület pedig felparcellázás alá kerül és kijelölendő ár mellett eladásra lesz szánva.

— **Választás.** Oroszhegy és Olasztelek községekben e hó 30-án ejtik meg a törvényhat. bizottsági tagok új választását; az előbbi választásokat törvényes okokból megsemmisítették.

— **Az udvarhelymegyei tanítóegylet** székelykereszturi fiókköre folyó hó 20-án Siménfalván tartotta meg tavaszi rendes gyűlését, a Kör tagjai, valamint nagyzeámú érdeklődő közönség jelenlétében. A gazdag tárgysorozat keretében minden szereplő ügyesen oldotta meg feladatát; érdekes eszmecsere adott alkalmat Simó Lőrinc, ki felolvasásában rá-mutat, hogy a tanító szocialis munkássága kérdéseit az iskolában, azon kívül az ifjúsági egyesületek, gazdakörök, szövetségek szervezése, vezetése, a felnőttek oktatása, segítségével véli megoldhatónak. Mig Szász Béla köri elnök, ki megnyitójában rövid eszmefuttatást tesz a tanító életén, eltiltana a tanítótól minden mellékfoglalkozást, — a kertészet és gyümölcsészet kivételével — hogy ereje, gondolkodása csak az iskoláé legyen. Biz ez így lenne a legjobb, hisz e mellett bizonyít a tanítók közvéleménye is; de addig is, míg az állam gondoskodhatik minden községben külön-külön egy szaktanítóról, ki elvégezze mindazt, mi most az iskolán kívül a tanító vállaira nehezedik, viseljük békén a terheket, mert elhanyagolása a nép károsodását vonná maga után. A gyűlés után az Ifjúsági egyesület otthonában köz-ebed volt.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter az erdővidéki bányaegetnek Ágostonfalvától ki-gazdál. Felsőrákos érintésével Vargyas községig vezetendő helyierdeki vas-utra, megadta az előmunkálati engedélyt.

— **Erdélyrészi vásárok.** Vasárnap május 24-én Kendilon, Uzon; 25-én Nagyida, Székelykál; 27-én Naszód; 29-én Csikszereda, Erzsébetváros, Hosszúfalu, Nagyajta, Sárpatok, Uj-egyház; 30-án Mezőméhes, Zetelaka; 31-én Monor, Nagyselyk.

— **A székelyudvarhelyi áll. polgári leányiskola** e hó 31-én d. u. 5 órától a „Budapesti”-szálloda nagytermében tartandó záróünnepélyének műsora: 1. Hymnusz, Kölcseytől, éneklék a növendékek. 2. A hű leánya, Győry V., szavalja Soly-mossy Anna I. oszt. tan. 3. Spanyol-tánc, Moszkowszky, zongorán játsszák Kassay Margit IV. oszt. tan. és Kovács M. IV. oszt. tan. 4. A Szarkaláb, írta: Tompa M., szavalja Vétzy Piroska II. oszt. tan. 5. Népdalok, éneklék a növendékek. 6. Mennyország, írta: Várdi A., szavalja Tompa Márta III. oszt. tan. 7. Duett, éneklék Farczady I. IV. o. t., Gyertyánossy E. IV. o. t., zongorán kíséri Lántzky M. IV. oszt. tan. 8. Micike, magán-jelenet, írta Kövér I., elmondja Orbán Eliz IV. o. t. 9. A perces, Matolcsy Páltól, Gianetta, olaszdal, Láriletto, bretagnei dal éneklék a növendékek. 10. Szép Ilonka, Vörösmarty M., melodráma; szavalja Kovács I. IV. o. t., zongorán kíséri Demény Bella IV. o. t. 11. Cilike vőlegénye. Vigjáték egy felvonásban, írta Táboriné Tutsek Anna. Személyek: Cilike Amberboy A., Kende Ilus Gyertyánossy E., Tóvári Ilonka Demény B., Gizi Paschek M., Erzsike Kriza A. IV. o. t. Olga Kovács M., Ella Farczady I., A mama Kassay M., Kövári Laci Péter M. IV. oszt. tan. 12. Rákóczi-induló, éneklék a növendékek.

— **A „Vár-utca” lakói** egy speciálisnak örvendhetnek, minőt a többi elég tisztátalan mellékutakban is alig lehet találni; ugyanis a Bethlen-utca némely házának levezető csatornáinak bűzös tartalma, a trágyalével vegyítve, az egész éven át a szom-

szedos, párhuzamos várutcai lakók közegészségét veszélyezteteti. Mi-már felhívtuk erre rendőrségünk figyelmét és most, hogy újabb panaszok érkeztek hozzánk megismételjük felhívásunkat, azon reményben, hogy ezen a türethetelen, botránys állapoton végre valahára mégis csak segítenek, mert minden polgár egészségügye egyenlő értékű, és nem méltányos, hogy az egyik utca lakóssága, a másik utca szennyét kénytelen legyen hallgatagon eltűrni.

— **A „Hárgita” székely asztaltársaság** e hó 16-án Budapesten tartott rendes összejövetelén, Fülei Szántó Lajos előterjesztése alapján, Deréki Antal, lapunk felelős szerkesztőjét és Borszék Soma nyug. miniszteri osztálytanácsost lelkes örömmel, egy hangulag tiszteletbeli tagjává választotta.

— **Kérelem** Azon tisztelt gazdák, kiknek az idej vetésnél alkalmuk volt az időkülönbséget az impregnált takarmányrépamag kiké-lése között megfigyelni, felkérjük, szíveskedjenek eziránti tapasztalataikat, akárhonnan szerezték is be a nem impregnált répamagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével, Budapest, Rottenbiller utca 33. közölni. Miután az idej pontos megfigyelésekre a Mauthner-cégnek ugy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelező lapon is veledatni.

— **Közgyűlések.** Szentegyház-as falvu és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet e hó 31-én d. u. 3 órakor a községházánál rend-kívüli közgyűlést tart.

Vargyas és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet szintén e hó 31-én d. u. 2 órakor, a hitelszövetkezet helyiségében rendes évi közgyűlést tart.

— **Kimutatás.** Az Országos gyermekvédő Liga részére begyűjtött összegekről. Az adakozó neve: Unitárius egyház perselye 3:50 K, Református egyház perselye 3:47 K, Róm. kath. egyház perselye 18 K, Kereskedők gyűjtő-ívén 48 K, Sükösd Miklós szállodás 15:04 K, Benedek Belané 5 K, Tunyogi Cs. Ferenc 2 K, Kassay Árpád 5 K, Biró István 2 K, Székely Dénes 2 K, Becsek Aladár 5 K, P. György József A szent Ferencrendiek templomában kitétt perselyből 20 K összesen 129:01 K.

— **Szövetkezeti közgyűlés** A székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, ez évi rendes közgyűlést május 24-én d. u. 5 órakor tartja a szövetkezet helyiségében. Mennyiben a tagok kellő számban meg nem jelennek, a közgyűlés május 31-én d. u. 3 órakor fog megtartatni. Az igazgatóság.

— **Drága hirdetések.** A hirdetésekhez a közönség lassanként annyira hozzá szokott, hogy szükségletei beszerzésénél előbb végig tanulmányozza az újságokban hirdető cégek elmés reklámjait és azután vásárol. És miután a műveltebb kereskedővilág is tapasztalja, hogy az újsághirdetések haszonnal járnak, a sokáig elhanyagolt hirdetések ma már a lapoknál egyik számottevő részt alkotják. Nálunk a hirdetések ára nagyon olcsó s egy pillanatban sem említhető Franciaország lapjaival. Így pl. a francia Figaro hasábjain a hirdetések ára: az első oldalon soronként 40 frank, a második vagy harmadik oldalon 25 frank, kis cikk (40 sor) a második oldalon 1000 frank. Ugyanilyen arányú a többi francia újságok díjszabása is. Oly reklám-közleményekért pedig, a melyeket a szerkesztőség tagjai innak meg hírvagy formás cikk, tréfa alakjában, még magasabb árakat fizetnek. És ennek dacára is hirdetnek, különösen az előkelőbb cégek, a nagyobb áruháza, mert azok jól tudják, hogy hirdetés nélkül ma már más, mint

pénzverde, pénzt nem szerezhet. Tapasztalják, hogy az újsághirdetésért kiadott összeg igen jól elhelyezett tőke, mely bőven kamatoz.

Kiadja: Betegh Pál könyv- és újságkiadó intézete.

VAN, de soká nem lesz

ilyen olcsó ár!

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. sz. alatt WEISZ ÁRMÁN UTÓDA butorraktáros összes készletét — átköltözés miatt — eddig nem létezett olcsó áron azonnal eladja.

Ényképészeti
szárazlemez, kartonok, előhívó és rögzítő-fürdők — különösen amatőrök részére a legjobb minőségben kaphatók

BETEGH PÁL
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
Székelyudvarhelyt.

Rigler József Ede fotoipari
osztályának elárusítása, A. A. A. védjeggyel.

Sz. 1383—908. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

A székelykereszturi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina” nagyszabedni takarékpénztár r.-társ. végrehajtónak Koncz Mihály és Tarsa végrehajtást szenvedő elleni 566 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, a székelykereszturi kir. járásbíró-ság területén levő, a kissolymosi 89. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 251—253 hrsz. ingatlanra 361 K 1637. „ „ „ 32 „ 1704—1. „ „ 20 „ 1733 1734. „ „ 42 „ 1911. 1912. „ „ 23 „ 2080 2083. „ „ 21 „ 3506—1. „ „ 19 „ 3736—1. „ „ 30 „ 4021—2. „ „ 10 „ 4020—1. „ „ 10 „ 4686—1. „ „ 12 „ 4917—1 „ „ 7 „ 5631 5632. „ „ 23 „ 7451—2. „ „ 5 „ 7460—1. „ „ 31 „ 8040. „ „ 25 „ 8324—1. „ „ 25 „ 8522. 2524. „ „ 57 „ 8579—1 „ „ 310 „ 9729. „ „ 9 „ 9817—2. „ „ 4 „ 9941. „ „ 9 „ 10817. „ „ 4 „ ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi június 11. napján délelőtt 9 órakor Kissolymos községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvaképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság.

Székelykeresztur, 1908. apr. 20.

Graffius, kir. járásbíró.

Okland és Székelyudvarhely között elveszett e hó 21-én egy vikszos oldal börtarisznya. A becsületes megtaláló illó jutalomban részesül a tarisznya visszaszolgáltatásakor Székelyudvarhelyt, *Kossuth-utca 128 szám alatt.*

Használt, de jó karban levő

KERÉKPÁROK

nálam leszállított áron kaphatók és új kerékpárokat is, bármily gyártmányt, rendelék. Mindenféle kerékpár alkatrészt raktáron tartok. **KELF MEN LAJOS,** épület- és mulakatos Széke udvarhelyt, Petőfi-utca 20. sz.

Agrár takarékpénztár r.-társaság

Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy és fél millió korona. Tartalékok összege 442000 K. Takarékbetétek alladéka m. e. 8 millió korona. — A takarékbetétek kamatlába ugy a központban, valamint az összes fiókintézeteknél *folyó évi június hó 1-től fogva 4 (négy) százalékban* állapittatik meg.

A tőkekamat adót az intézet továbbra is a magáéból viseli Maros-Vásárhelyt, 1908. május hó 1-én.

AZ igazgatóság.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult köszvényénél, oszúnál és meghűléseknél, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

BETEGH PÁL
képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók könyv, zenemű- és papírkereskedésben Székelyudvarhelyt Névjegyek izléses kivitelben készíthetnek

Egy csinosan butorozott szoba kiadó

Székelyudvarhelyt, Vár utca 15. szám alatt. — Értekezni lehet **Barts A. kereskedésében.**

A boldogságnak

egyik lényeges járuléka — a kényelmes cipő! A n. é. közönség szíves figyelmét

kromos talpu férfi tenniscipőinkre

van szerencsénk felhívni.

Ajánlunk továbbá mindenféle vászon- és brunnel-, valamint kényelmes, széles talpu Amerikai fekete és barna sevro-cipőket, melyekből dus raktárt rendeztünk be.

Nagy választék van nálunk mindennemű és színű gyermekcipőkből, ugyszintén cipőkrémek, fűzők, cipősamfák, csatok és gummisarkokból. — Nem árunk olcsósága a fő, hanem az a megtakarítás, melyet a minőségük jelent.

Kész szolgálattal:

Orbán, Nagy és Tamás, cipészüzlete, Székelyudvarhely, (Kossuth-utca Flórián-ház)

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

[Kitűnő főzött] ECET

nagyban és kicsinyben, állandóan előnyös árak mellett kapható

CSIA BALÁZS

ecetgyárában Székelyudvarhelyt,

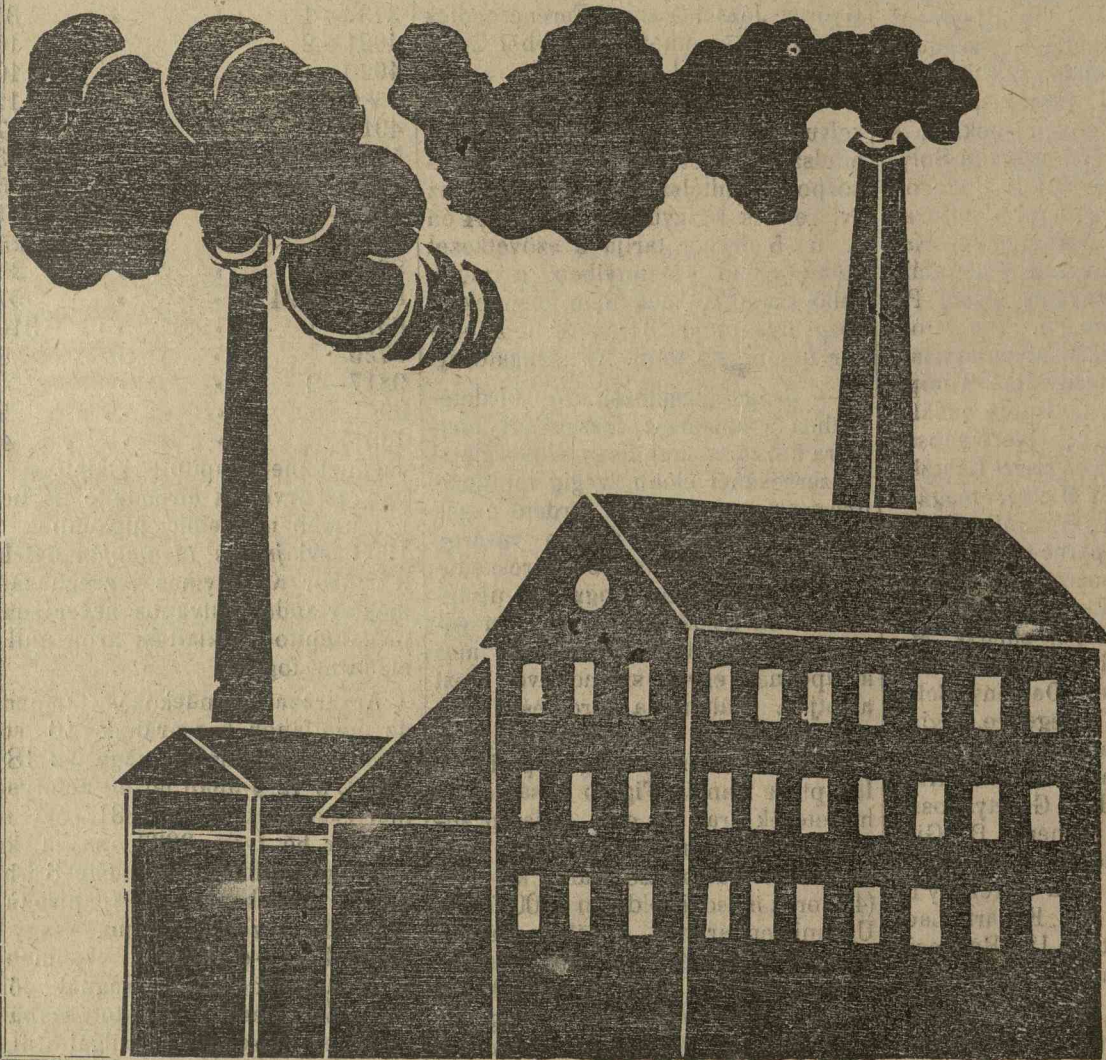
Petőfi-utca (ezelőt Cigány-utca) 22. sz. alatt

Jó minőségű honi gyártmány!

Egy fillér megtakarítása EGY fillér nyereséget jelent. Sok fillért és koronát takaríthat meg, ha a

„SZÉKELY LEÁNY”-hoz címzett, most megnyílt

hengerműmalmai lisztraktár és fűszerkereskedésben

Székelyudvarhelyt, Kossuth.-u 2.sz. alatt (Flórián-ház) vásárol.

Lisztjeimet személyes felügyeletem mellett, saját hengerműmalmomban őröltetem s ezek legjobb minőségéről — próba-örletések után — úgy több jó nevű kenyérsütő, mint maga a vármegye őrlető közönsége is a legelismertebben nyilatkozott és így lisztjeimmel minőség és olcsóság tekintetében a helyi piacon legversenyképesebb vagyok; ezt pedig t. vevőim lelkiismeretes, pontos kiszolgálására, előnyére óhajtom érvényesíteni.

Nagyrá törekszem! Azt akarom, hogy rövid időn belül a „Székely leány”-hoz címzett üzletem vármegyeszerte a legjobb és legolcsóbb fűszer- és lisztüzletnek ismeressék el. — Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét a már többször kipróbált

speciális kenyérliszttemre,

a melyből rendkívül jóízű és könnyen nem száradó házi kenyér süthető.

Nincs festék és petróleum!

Tisztelettel megjegyzem, hogy a n. é. közönség érdekében a liszték és fűszerek feltétlenül tisztasága, minden mellékíznek kikerülése végett, üzletemben petróleumot és festékfélét árusítani nem engedek. Árui jószágát eddigi jó hírnevem biztosítja.

A n. é. közönség szíves pártfogását és saját érdekében való nagybecsű támogatását kérve és remélve, vagyok teljes tisztelettel:

FÁBIÁN JÓZSEF,

őzfűrés- és hengerműmalom-tulajdonos.